

αρχαιολογικά

Παροράματα τ. 46

Στο άρθρο του κ. Γ. Χαμπλάκη, «Η διδασκαλία της αρχαιολογίας στα ελληνικά Πανεπιστήμια» (οπλ. 47), ο τίτλος του περιοδικού ΗΟΡΟΣ μετέτραπε σε ΗΟΡΟΣ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Καθημερινότητα στη Βεργίνα

Ηρεμεί άρα να αποκαλυφθεί στη Βεργίνα η καθημερινή ωήη των απλών πολιτών. Ο φετινές αναστοκείρικες έρευνες έφεραν στο φως, εκτός από ιερά που δείχνουν το μωσαϊκό και χρύσιο χαρακτήρα της λατρείας της Κυβέλης και της λατρείας της Εὐκλείας, συνοικίες με απλά σπίτια, έργα μικροϋπαλληπτικής κ.α., που μας πληροφορούν για την καθημερινή ζήτη στη σημαντική επουτή πόλη της Μακεδονίας.

Τροία - Μόσχα

Μόσχα - Βερολίνο - Αγκυρα διεκδικούν το θραυσμό του Πρώιμου που φύλαγόταν μωσαϊκό στο Μουσείο Πούντκι μέχρι φέτος. Επιφύλακά (Αύγουστος '93) ο Υπ. Πολιτισμού της Ρωσικής Ομοσπονδίας αποφέστησε την έκθεσή του, που σημανεί το Εκκίνημα «διεκδίκησεων».

Κουνάβοι Πεδιάδος

Στους Κουνάβους Πεδιάδος της Κρήτης βρέθηκαν τυχαία αρχαιολογικά αντικείμενα, που υποδέχονται τη αφορμή επειγόντως αστικής ανασκαφής. Στον χώρο που ταπάρκανε η ερείπια πόλης της Ελληνορωμαϊκής περιόδου, η οποία ίδιως είχε κιτσεί πάνω από προγενέστερη, στην περιοχή έχουν ανασκαφεί και τάφοι γεωμετρικών χρόνων με πλούσια κτερίσματα, μεταξύ των οποίων και εξαιρετικά ενδιαφέροντας «λεκανίδαι» με δύο ειδωλά πουλιών και τεόσερα ωών, κολλημένα στη χειλό, ένα μεγαλύτερο κινητό ειδωλό πουλιών πάνω σε βάση, τοποθετημένο στον πυθέμα του σκευών, και επίσης με ένα ειδωλό αυγοκλημένο στο εσωτερικό τοίχωμα, που παριστάνει γυναικά θηρυνόδε με τα χέρια στο κεφάλι. Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ένας μεγάλος θωλωτός τάφος του 9ου - 8ου αιώνα π.Χ., μοναδικός για τη χρονική αυτή περίοδο, μέσα στον οποίο βρέθηκαν ευρήματα που μαρτυρούν

την τέλεση νεκρόδειπνου. Τα ευρήματα των Κουνάβων επιβεβαιώνουν τη σπουδαιότητα της αρχαίας πόλης Έλτυνας, η οποία άνθησε κατά την Α' π.Χ. χιλιετία και στους πρώτους μ.Χ. αιώνες.

Βεργίνα

Μπράβο σε όλους όσοι συνέβαλαν στην πραγματοποίηση του σχεδίου του Μ. Ανδρόνικου – πήν τα κάλυψη των τάφων της Βεργίνας – κατά τρόπο υποδειγματικό. Εξωτερικά, μια «τούμπα». Στο εσωτερικό της οδηγεί μαρμάρινος δρόμος, που υμάζει εκείνους των μακεδονικών τάφων. Με συγγράνει μέσα και αντιληφτή ωχόριος έχει διαμορφωθεί σε τεράστιες, εξαγωνικές σε σχήμα κόλουρης πυρωμάδας, αθίουσες, που φωτίζονται από μεγάλους φεγγίτες της οφροφής Σιδηροδεσμού-νευρουσμάς. Εκείνων διανοτάς πάνω το σχήμα του ήλου. Μεγαλόπερη και λίπη η κατασκευή αυτή, αναδεικνύει και προστατεύει τους αρχαιούς θρησκευτικούς και εντόπιους πολιτισμούς. Εκείνης της θρησκευτικής περιόδου της Βεργίνας.

Νέα ευρήματα

Άγνωστα κέντρα, που συμπληρώνουν κενά στις ιστορικές μας γνώσεις, αποκαλύπτονται, κάθε τόσο, τυχαία. Η κατασκευή της νέας οιδιόδρομης γραμμής Θεσσαλονίκης - Λάρισας αποκάλυψε μακεδονική πόλη της παλαιοχριστιανικής περιόδου – τους οποίους θα είναι το Ανομίμων, υπόθετη η αρχαιολόγος Πέπτη Μακρή, με μνημεία που την συνδέουν με το Διον. Όμως η πόλη αυτή σώζει χρή, που δείχνουν ότι κατοικήθηκε ήδη από τα γεωμετρικά χρόνια (7ος αι. π.Χ.).

Πέλλα

Στη διπλή τούμπα Γιαννιτσών, στην περιοχή της Πέλλας, αποκαλύψθηκε τεράστιος μακεδονικός τάφος, ο μεγαλύτερος που έχει βρεθεί στον ελληνικό χώρο. Συλλημένος ήδη από τη ρωμαϊκή εποχή, δίνει το στίγμα για την περιοχή που πρέπει να ερευνηθεί. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η μέθοδος με την οποία εντοπιστήκε το τάφος. Πρόκειται για τη γεωμετρική μέθοδο της «εοινικής διασκόπησης», που δίνει την ακριβή αναγνώσωση της θέσης του μνημείου και του μεγέθους του και επιτρέπει την εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων. Όμως η ανασκαφή αυτή, που έκκινθησε τόσο αισιόδοξα, κινδυνεύει από την

κρατική αδιαφορία και από την υπαρξη πύργου εξειρισμού υδρευτικού αγωγού στην κορυφή της τούμπας, που κανείς δεν έρει πώς στήριξε εκεί...

Αγαπητή Αρχαιολογία,

Διαβάζοντας στο οπισθυπόλιο του τελευταίου τεύχους της «Αρχαιολογίας» ότι το επόμενο αφέρειμα σας είναι «Η Αθηνά μπορεί να σωθεί», σκέψηθκε να σας στείλω επούτο το κείμενο που δημοσιεύθηκε στο «Βήμα» (16.1.77), σε μετάφραση του Ζήσουν Λορεντζάτου. Γράφτηκε από τον αρχηγό της Ινδιάνικης φυλής Σιάτλ προς τον πρόδρο Ήρρις (1853-57) που του ζήτησε να πουλήσει τη γη του.

Περιλαμβάνεται στο αναγνωστικό της Β' Γηνναδίου. Το σύντομο απόστασμα που ακολουθεί, προς δημοσίευση, ισχύει το ακούσουμα οι κάτοικοι αυτής της θορυβόδοσιν πολιτείας:

«Πώς μπορείτε να αγοράζετε ή να πουλάτε τον ουρανό – τη ζέστη της γης; Για μας μαράζει παράξενο. Η δροσιά του αγέρα ή το άφρισμα του νερού ωστόσο δε μας αντίκουν. Πώς μπορείτε να τα αγοράζετε από μας; Κάθε μέρος της γης αυτής είναι ιερό για το λαό μας. Κάθε απορριφτή πενκοβελόνα, κάθε αμιμούδα στις ακρογαλαίες, κάθε βολούρα στο σκοτεινό δάσος, κάθε ξέφωτο και κάθε ζουμεύνη που ζουμεύει είναι, στη μνήμη και στην περά του λαού μου, ιερό.»

Ζέρουμε πώς ο λευκός δεν καταλαβαίνει τους τρόπους μας. Τα μέρη της γης, το ένα με το άλλο, δεν κάνουν γι' αυτούς διαφορά, γιατί είναι ένας ένος που φτάνει τη νύχτα και παίρνει από τη γη όλα όσα του χρειάζονται. Η γη δεν είναι αδέρφος του, αλλά εχθρός που πρέπει να τον καταχτήσει, και αφού τον καταχτήσει πηγαίνει παρακάτω. Με το ταμάχι (πληλιστιά) που έχει θει καταπει τη γη και θα αφήσει πίσω του μια έρημο.

Η ώρη που παρουσιάζουν οι πολιτείες σας, κάνει κακό στα μάτια του ερυθρόδερμου. Όμως αυτό μπορεί και να αυγάνει, επειδή ο ερυθρόδερμος είναι άγιος και δεν καταλαμβάνει.

Αν αποφασίσουν και δεχτή, θα βάλω έναν όρο. Τα ζώα της γης αυτής ο λευκός δε πρέπει να τα μεταχειρίσται σαν αδέρφα του. Τί είναι ο άνθρωπος δύχως τα ζώα; Αν όλα τα ζώα φύγουν από τη μέρη, ο άνθρωπος θα πεθάνει από μεγάλη εσωτερική μονοξέλη, γιατί όσα αυμβάνουν στα ζώα, τα ίδια αυμβάνουν στον άνθρωπο».

Με εκτίμηση
Δώρα Μαγκάκη
Αθήνα

αρχαιολογικά

Άρνηση - αδιαφορία

Μετά από τη δημοσιότητα που δόθηκε στις κλοπές των αρχαίων από τα Μουσεία, θεωρούμε χρήσιμο να αναφέρουμε ότι, όταν η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ είχε πρωτοκέλιορθρησε, είχαμε προσφέρει να δημοσιεύειμε ανά τρίμυτο (οπότε τεύχος δηλαδή) φωτογραφίες και περιγραφές των αρχαιοτήτων που κατά καιρούς «χάνονται» από ΟΛΑ τα μουσεία της Ελλάδας. Έτσι, θα μπορούσε να κυκλοφορήσει η εικόνα κάποιου αντικειμένου που καπούσι επίδοξη αγοραστής θα αναγνώριζε. Νομίσαμε ότι θα ήταν χρήσιμη και ευεργετική ενέργεια, όμως η απάντηση της Διοίκησης ήταν: «Σημήστε την άδεια από την κόθη εφορεία, και αν τη βεωρεί ακόπιτο ας ας στέλνει στοιχεία...». Μήπως λοιπον ήρθε καιρός να ανανεώθει η πρόταση μας;

Πλοίο στη Μασσαλία

Του 5ου αι. π.Χ. είναι το ελληνικό ναυάγιο που βρέθηκε, στα τέλη Ιουνίου, στις ανασκαφές του ιστορικού κέντρου της Μασσαλίας. Πρόκειται για πλοίο που σώθηκε σχεδόν ακέραιο, αλλά το ένα λίγα έχουν γίνει τόσο εύθραυστα που θα μελετηθεί πρώτη επιπτώση, μέσα στη λάσπη που το σκεπάζει, πριν αναυρθεί.

Γιατί;

Μιλάμε για αποκέντρωση, αλλά ότι είναι πιο πέρα από την πόλη μας το «Εξήντα». Έτσι, η πολιτεία αποφάσισε να μην καλύψει φέτος με επιχορήγηση μέρος από τα έξοδα του Πελοποννησιακού λαογραφικού ίδρυμάτου – το Μουσείο του οποίου έχει τυχεί και βραβείσου! –, με κίνδυνο το 20χρονο αυτό άριθμο να αντιτεθείσει προβλήματα συντήρησης. Γιατί; Μήπως η πολιτεία θεωρεί ότι έλλει η αποστολή του, αφού πήρε το βραβείο; Τα 20.000 αντικείμενα που στεγάζει το Μουσείο στο Ναύπλιο, θυμίσατο εκτεθέμενα και με οργανωμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, είναι πολιτισμικός θησαυρός που πρέπει να διατηρηθεί και να εμπλουτισθεί.

Συνέδριο σε video

Video-κασέτα πρόσφατου Συμποσίου για τις τελευταίες αρχαιολογικές αποκαλύψεις κυκλαδίου, εναντίον \$35, από τους φίλους της Τροϊας: The friends of Troy, Institute for Mediterranean Studies (Friends of Troy), 7086 East Aracoma Drive, Cincinnati, OH 45237.

Στο Σύνταγμα

Νέο Μουσείο στο κέντρο της Αθήνας, στην πλατεία Συντάγματος, πρόκειται να κατασκευασθεί για να φιλοδενησει τους αρχαιολογικούς θησαυρούς που βρέθηκαν εκεί κατά την εκσαρή για την κατασκευή του «Μετρό». Χυτήρια μετάλλων του 14ου αι. π.Χ., ρυματά λοιπού του 2ου αι. μ.Χ., υδρευτικό δίκτυο, αρχαίο δρόμοι του 4ου αι. π.Χ., τάφοι διαφόρων εποχών και άλι άλλο βρεθεί ακόμα...

Μετρό - Κεραμεικός

Κάτια την ανασκαφή στο Σταύρο «ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΣ», του Μετρό, στη συμβολή της Ιεράς Οδού με την οδό Πειραιώς, έχουν ανασκαφεί συνολικά 152 ταφές όλων των περιόδων, από τους υστερογεωμετρικούς χρόνους (τέλη 8ου π.Χ. αιώνα) και εξής. Οι τάφοι αυτοί αναυρίσκονται κατά κανόνα διαμελινούν από τις μεταγενέστερες επεμβάσεις στην περιοχή.

Τημήμα όμως του χώρου έχει διασωθεί από τις διάφορες καταστροφές, με αποτέλεσμα να αποκαλύπτονται ασύλητοι τάφοι, με κτερίσματα λευκές λήκυθους και ερυθρόμορφη κεραμική του τελευταίου τετάρτου του 5ου π.Χ. αι., με ερυθρόμορφες λήκυθους της ίδιας περιόδου, με υστερογεωμετρική κεραμική. Πλουσιότεροι όλων ήταν οι εγκυτριώματα, πρόκειται για παιδικές ταφές σε αμφορεῖς, κτερισμένες με εννέα μικρά αγγεία η καθεμία.

Οι κέδροι της Ελαφονήσου

Τούτο το καλοκαίρι βρέθηκα στην Ελαφονήσο, ένα μικρό ψηφοράντο στο νάτο ακρού της Πελοποννήσου.

Στην περιοχή της Παναγίας με το μώυνο εκκλησάκι βρίσκεται η μία από τις δύο θαυμάσιες παραλίες του νησιού. Μια μικρά της, αλλά και σ' όλο το νησί, υπάρχουν συστάδες αιωνόβιων κέδρων, δεντρών τα οποία θεωρούνται προστατευόμενα. Η κοπή των καταπληκτικών αυτών δένδρων που δίνουν την ταυτότητα του νησιού, μανδαΐζει σ' όλη την Ελλάδα, ΑΛΑΓΩΡΕΥΕΤΑΙ. Ε. λοιπόν, από τους αιωνόβιους αυτούς κέδρους που μεγαλώνουν ένα εκατοστό το χρόνο, αυστείδητοι τουριστές, ντόπιοι και ξένοι, κύρωνται πάρα πολλά κλώνους κάθε καλοκαίρι για να εξασφαλίσουν καλύτερη... στέγαση για τις σκηνές και

τ' αυτοκίνητά τους!

Κάνουμε έκκληση να ενδιαφερθούν: η κοινότητα, οι σύλλογοι (πολιτιστικοί, αθλητικοί), ο σύλλογος ψαρόδων και καικιών που μεταφέρουν τον κόσμο, για την ασφάλεια και την ανάπτυξη των κέδρων παίρνοντας κάποιο μέτρο, π.χ., τοποθετώντας το καλοκαίρι ομάδα περιπολίας από νέα παιδιά στην παραλία Σίουμ και Παναγίας. Και μερικές πινακίδες να πληροφορούν τους δραστήριους έμπλοκόπους για την απαγόρευση κοπής των κέδρων.

Βέβαια πιο σημαντικό θα ήταν να γίνει συνεδρίηση στους καταίκους, και προπαντός στα νέα παιδιά, η σάγη και η ανάγκη προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος

Αύγουστος '93

Δημήτριος Αμπριδής

Υ.Γ. Για να μη μένουμε σε λόγια και ευχές, κατήγεντα επίστημα το γεγονός επίποντάς ότι «κάτι θα γίνει»:

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΥ

Αριθ. εισερχομένου: 969

Ημερομηνία κατάθεσης: 19 Αυγούστου 1993

Εκδόσα Αρχή: Αμπριδής Δημήτριος Θέμα: καταγγελία καποτής κέδρου

Έκπληξη στην Κίσαμο

Οι σωατικές ανασκαφές σε οικόπεδο του Κέντρου Υγείας Κισάμου αποκάλυψαν εκτεταμένη συγκρότημα ελληνορωματικών κτηρίων, θαυμάσια ψηφιδωτά δαπέδα, αναγύρισα κ.ά. Η πόλη, ιδρύθηκε τον 1ο αι. μ.Χ., καταστράφηκε από σεισμό στα μέσα του 4ου μ.Χ. αι., η σημερινή δε πόλη βρίσκεται επίνων ακριβώς στη θέση της παλιάς. Τη σημασία της η πόλη οφείλεται στο λιμάνι της.

Πανεπιστημιακές σπουδές

Το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών προσφέρει τη διατάξιμη πανεπιστημιακών σπουδών σε κατόχους απόλυτηρου με.Μ.Ο. το κατώτερο 15 μνάδες ή με επιτυχία στις Πανελλήνιες (με αναγνώριση ιστομάτων) και ένα διπλώμα γαλλικής γλώσσας. Πληροφ. Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών, Στα 31, Αθήνα τηλ.: 36243015, 6450854, 6450891.

αρχαιολογικά

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ελληνικές εικόνες

Έκθεση με τίτλο «Ελληνικές Εικόνες» οργανώθηκε στο Stein Krems της Αυστρίας, από τις 19 Μαΐου έως τις 10 Οκτωβρίου 1993.

Παρουσιάζοντας στη γοτθική εκκλησία των Μινούρων βυζαντινές εικόνες του 16ου-18ου αιώνα, που πλαισιώνονται με πολαιότερες εικόνες, άμφια, λειτουργικά αντικείμενα και βυζαντινά χειρόγραφα.

Στην έκθεση συμμετέχουν το Βυζαντινό Μουσείο, το Μουσείο Μπενάκη, το Μουσείο Κανελλοπούλου καθώς και το Ελληνικό Ινστιτούτο της Βενετίας.

Με σημαντικά εκθέματα συμμετέχουν το Μουσείο Εφαρμοσμένων Τεχνών καθώς και το Μουσείο Ιστορίας Τέχνης της Βιέννης.

Στην Οργανωτική Επιτροπή συμμετέχουν και Ελλήνες επιστήμονες, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται ο κ. Αγγελος Δελτηβρίδης, διευθύντης του Μουσείου Μπενάκη, και η κ. Μυρτάλη Ποταμίου, διευθύντρια του Βυζαντινού Μουσείου.

Στη διάρκεια της έκθεσης, επιπλομαϊκό συμπόσιο, σχετικό με το θέμα της, θα τονίσει τον σκοπό της έκθεσης, που είναι να δείξει την κεντρική θέση της Ευκόνιας στην Ορθόδοξη λατρεία, αλλά και τον ουσιαστικό ρόλο που έπαιξε στην ανάπτυξη της δημικής εικόνας «ιδιαίτερης ευλαβείας».

Ελληνικός πολιτισμός. Μακεδονία, το Βασιλείο του Μεγάλου Αλεξάνδρου

Με τον τίτλο αυτόν διοργανώθηκε το Μάιο, στο Μόντρεαλ του Καναδά, έκθεση πλούσια και ιδιαίτερα καλοστυπημένη, που προσφέρει στον μακρινό αυτό χώρο την εικόνα της Ελλάδας του Μ. Αλεξάνδρου.

Ελεύθερνα

Στο Μουσείο του Ρεθύμνου οργανώθηκε έκθεση (29 Ιουνίου - 20 Νοεμβρίου) των αρχαιολογικών ευρημάτων από τις ανασκαφές της αρχαίας πόλης της Ελεύθερνας, και ειδικότερα από το νεκροταφείο της Θρόβης Πέτρας. Την οργάνωση της έκθεσης ανέλαβε το Αρχαιολογικό Τμήμα του Παν/ιου Κρήτης και τη εταιρεία Greotel S.A. Η πόλη της Ελεύθερνας έγινε από τα προϊστορικά

έως και τα πρώιμα βυζαντινά χρόνια. Ήμεραία σχεδιασμένη έκθεση, με επεξηγηματικό σχέδιο κ.ά., φωτίζει τις πολύ ενδιαφέρουσες προϊστορικές ταφές και τα ταφικά έθιμα.

Βυζαντινά

«Από τον Χάνδακα στη Βενετία - ελληνικές εικόνες στην Ιταλία», «Συλλογή ελληνικών κωδικών της Βενετίας», «Ο Ελληνισμός της Βενετίας» και «Οι ελληνικές εκδόσεις από τον Άλδο Μανούτιο και τα δύο πρώτα πυτογραφεία της Βενετίας» είναι οι τίτλοι των τεσσάρων εκθέσεων που οργανώθηκαν στη Βενετία από το Ιδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού και το Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβαντινών Σπουδών. Τα επίσημα γκάνια των εκδηλώσεων «Βενετία - ένα όλο Βυζάντιο έγιναν στις 16 Σεπτ. και περιείλαβαν, εκτός από τις εκθέσεις, και θεατρικές και μουσικές εκδηλώσεις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Β' Πανελλήνιο Συνέδριο Φοιτητών Αρχαιολογίας. Αμφιβάλλοντος Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Στις 7 έως 9 Μαΐου '93 πραγματοποιήθηκε στην Ιωαννίνα το Β' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ. Στην επιστημονική αυτή συνάντηση παρουσιάστηκαν, από φοιτητές προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς της Αρχαιολογίας, πρωτότυπες εργασίες με θέματα προϊστορικής, κλασικής και βυζαντινής αρχαιολογίας και τέχνης, καθώς και ζητημάτων θεωρητικά.

Στο τέλο του Συνεδρίου συζητήθηκαν προβλήματα που αφορούν τον κλάδο καθώς και η πρόσταση για τη δημιουργία Εταιρείας, με αποκτή την πρώτη παρούσα στη Βορειοδυτική Ελλάδα. Δέσμευση όλων των Συνέδρων ήταν να δώσουν το «παρόν» στο Γ' Πανελλήνιο Συνέδριο, την οργάνωση του οποίου ανέλαβεν να διερευνήσουν οι φοιτητές την Πανεπιστημιούπολη Αθηνών. Τα θέματα που παρουσιάστηκαν ήταν:

Η εικόνα της παραδόσης του Αγ. Μανδηλίου από τη Μονή Η. Αικατερίνης στη Σάνα. Κατέρικα. Οι αγαλματικοί τύποι στα αρχαία ελληνικά νομίσματα. Φωτεινή Μπαλά. Η παράσταση της Δευτέρας Παρούσιας - μια αναζήτηση στο ναό της Παναγίας Κεράς στην

Κριτσά Μεραπτέλου. Δήμητρα Σταύρου. Η σκηνή του έριπτου πιλάτου στη μεταβυζαντινή ζωγραφική. Αντ. Λεβέντης. Πρώτη προσέγγιση του ζωγραφικού δάκτυλου του ναού της Παναγίας στη Βελτούστα. Σοφία Κουτσούρη. Περιγραφή της μονής του Αγ. Γεωργίου Ρήτηρος Πειραιάς. Χ. Κυραλλής. Οι κατά φύλα σχέσεις και ο συμβολισμός της βίας στην Αιγαίο της ύστερης Εποχής του Σολοκού. Κοκκινίδης Δημήτρα - Μ. Νικολαΐδης. Πρωτοκλαδικό Ι και ΙΙ λίθινα αγγεία και σκευές. Φωτάδη Πέλλα. Ερμηνεία και έκθεση αρχαιολογικού υλικού (Μουσείου Βάλου - Νεολαίκη συλλογή). Μαρία Μούλιου. Λατρείες και μάζια στη θεοσολικά νομίσματα. Κλεοπάτρα Παπαευαγγέλου. Φυσικοί και μη φυσικοί παράγοντες στη διαμόρφωση των αρχαιολογικού παρελθόντος. Αναστασία Γκαδόλη. Η επιδραση της ορχαίας γλυπτικής στο νεκολαπικό (Γανής Στογίας). Καπηλούριοποιητή εντατικών επιφανειακών ερευνών (Intensive Surveys). Μέθοδος περιουλαργίας του υλικού των θέσεων (Site Sampling) - Μέθοδοι απόδοσης των αποτελεσμάτων. Ορθογώνιες άστρες/εγκένειες - Αζυμούθα. Γεωργίου Ζάχος Σκέψεις για την περιήγηση του Παυσανία στη Δυτική Αγαδά. Κώστας Παπαναόπουλος - «Ανηγή της πέτρας» (Πρωτοβουλία για μια νέα αρχή). Απόστολος Παπαδημητρίου.

Συμπόσιο Δωδεκανήσου

Είναι γνωστό ότι τα πολιτιστικά συμπόσια στης Δωδεκανήσου γίνονται κάθε δύο χρόνια σε διαφορετικό νησί του νομού και αποβλέπουν στην ενημέρωση σχετικά με την επιστημονική έρευνα στην περιοχή.

Φέτος, διεβήχη το Η' Πολιτιστικό Συμπόσιο Δωδεκανήσου στην Κάρπαθο, από τις 19 άως τις 21 Αυγούστου, αφερώμενό στην μνήμη του Μ. Μιχαηλίδη Νουάρου. Οι εργασίες τους τηρούνται στην Όλυμπο. Οι ανακοινώσεις ήταν ποικίλου περιεχομένου (λαζαραρικού, ιστορικού, γλωττολογικού, λογοτεχνικού και αρχαιολογικού), με αρκετά ενδιαφέροντα θέματα. Στα πλαίσια του Συνεδρίου λειτούργησε έκθεση ζωγραφικής και φωτογραφίας με θέματα εμπνευσμένα από το νησί. Από τις ανακοινώσεις ήταν μηνυμούσιες τις ιστορικές και αρχαιολογικές, που αφορούν τόσο στην Κάρπαθο όσο και σ' άλλα νησιά, με αλφαριθμητή σειρά.

1) Βολανάκης Ι.. Τα παλαιοχριστιανικά μνημεία της Κάρπαθου. 2) Γεωργιανόγιαννη Ε.. Κάρπαθος λαϊκοί τεχνίτες στη Λακωνία. 3) Διακοπαναγιώνας Ναθανάλη. Η ιερά πατριαρχική και σταυροπιτική μονή Αγ. Γεωργίου Βασιλείου Κάρπαθου καθώς και σημεία. 4) Καραμπάτσος Β.. Τα παλαιοχριστιανικά μνημεία της Σάρως και του Τριατόμου. 5) Καράζαλη Ε.. Μινιακή οικία στην Κάρπαθο. 6) Κασθαγίη Α.. Τριπύπικα μνημεία της μεσαιωνικής πόλης της Ρόδου. 7) Κατσιώτη Α. - Αρχοντό-

αρχαιολογικά

πουλος Θ. Οι ταυχωγραφίες του Αγ. Μάμα από την Κάρπαθο και η ζωγραφική του 13ου αι. στα Δαδεκανήσια; 8) Μακρής Μ., Ταύτη της αρχαίας πόλης Νισύρου της Καρπάθου; 9) Μηνάς Κ., Υπέρξε ποτε πόλη Κάρπαθος; 10) Μητσάνη Α., Αφερμενατική εικόνα από την Παναγία Κολόπετρα της Ρόδου; 11) Παπαδιάσης Ε., Το έργο της Εφορείας Βιζ. Αρχαιολογίας της τελευταίας δεκαετίας; 12) Παπαδεσφάνδους, Τοντρή Ε., Ο θεος Λουκος από τα Ανέλια της Καρπάθου και 13) Παπασάδη Β., Θαλαμοεδρίας τάρος και τοπογραφικό προϊόντιμα στη Πηγάδια Καρπάθου. 14) Πιτανώς Ν., Το κάστρο της Άερου. 15) Σιγάλα Μ., Η Χάλκη τον 19ο αι. μέσα από τα εκκλησιαστικά σκέπτη. 16) Τριανταφυλλίδης Π., Ο αρχαιολογικός έλεγχος των εκκοφών του αποχετευτικού δικύου της ΔΕΥΑΡ της Ρόδου: Νεοτερές ειδήσεις;

Ελένη Παπαθαυσίελου
Αρχαιολόγος

Αισιοδοξία

Αισιοδοξία μέσα από την αισιοδοξία... Τα μηνύματα υπάρχουν και με σωστό χειρισμό θα συνεχίσουν να υπάρχουν.

Διεβέθες συνέδριο εγκαινιάσθηκε στις 30 Ιουνίου στο μέγαρο της Ουνέσκο στο Παρίσι, με στόχο τη διάσωση των μνημείων όλου του κόσμου. Οι ανακοινώσεις ήταν ανηνυχητικές, αλλά, σε τελική ανάλυση, κάποιος ανεμός αισιοδοξίας μας επιτρέπει να ελπίζουμε.

Φιλοσοφία και Ορθοδοξία

Διεβέθες Συνέδριο οργανώματος (20-30 Αυγούστου) στη Σάμη και την Πάτμο, γενέθλιους και ιερούς τόπους της Φιλοσοφίας και της Ορθοδοξίας.
Το συνέδριο προετοιμάστηκε από το Διεβέθες Κέντρο Ελληνικής Φιλοσοφίας και Πολιτισμού, με τη συνεργασία του υπουργείου Πολιτισμού, του υπουργείου Αγιαγούς και άλλων πολιτικούν φορέων και επιστημονικών Ενώσεων, με σκοπό να διερευνηθεί από συστηματική και ιστορική άποψη τη σχέση μεταξύ της ελληνικής φιλοσοφίας και της χριστιανικής θεολογίας και τον προσδιορισμό του φιλοσοφικού νοηματικού υπόβαθρου που δοήγησε στη συγκρότηση και επικράτηση της Ορθοδοξίας.

ΒΙΒΛΙΑ

Η Οθωμανική κατάκτηση της Θήβας και της Λεβάδειας
Αλέξης Γ. Κ. Σαββίδης

Εκδ. Τροχαλία, Αθήνα 1993

Πρόκειται για μελέτη, μέρος της οποίας παρουσιάστηκε περιήληπτικά στο Β' Διεθνές Συνέδριο Βοιωτικών Μελετών (6-10 Σεπτ. 1992). Παρουσιάζονται και αναλύονται από τον Α. Σ. σημαντικές υπεροβιμβαντινές πηγές, σχετικές με την οθωμανική ενσωμάτωση της Βοιωτίας (1435) και τις περιπτέτεις που έληγαν ο τόπος κατε καιρούς (1339-1340). Τοπρυκμανικές επιδρομές (1363), κατάληψη της Λεβάδειας από τους Καταλανούς και υποδόγη τους στη Θήβα (1373), σχεδιαζόμενη σύνοδος υπό την αιγαίδα του Πάπα Γρηγορίου ΙΑ' στη Θήβα 1444-1446, σύντομη βιζαντινή ανακατάληψη από το δεσπότη του Μορέων Κωνσταντίου (IB') Παλαιολόγο. Γραμμένη με προσφήτη η μελέτη αυτή, είναι από τις πολὺ χρονίστιες και διαδικτιστικές για την ιστορία, αλλά αποτελεί συνάμα και επικοινωνητικό ανάγνωσμα για δύο σειρές γράφουν τα εκλαϊκευτικά βιβλία. Η γραφή είναι απλή και η πληροφόρηση πλούσια και πρωτότυπη.

Ιστορικό σχεδιασμα της δράσεως των Ελλήνων ανταρτών του Πόντου (1914-1922)

Χρήστου Γ. Ανδρεάδη
Εκδ. Αργυρούπη, Αθήνα 1993

Από τον συγγραφέα λάβαμε ανάτυπο από τον 44ο τόμο του Αρχείου Πόντου με τα παραπάνω τίτλο καθώς και άλλα ανάτυπα που αφορούν στον Ποντιακό Ελληνισμό του 19ου αιώνα (Συμπαράσταση Τραπεζούντων σε Θηβαίους σεισμούσαβεις 1853, περιοδ. "Ο Ξενίτες", Κοντινάτες Μετανάτες 1850, περιοδ. "Κόντατα", κ.ά. Μόλις που στο περιοδικό μας δεν συντηρήσουμε άρθρα παρά σε πολύ απόνες περιπτώσεις, δίνουμε εδώ τους τίτλους γιατί είναι δυσευρετή η βιβλιογραφία στο θέμα.

Κρητομυκηναϊκά

Γιάννης Σακελλάρακης
Εκδ. Βικελαία Βιβλιοθήκη, Ηράκλειο 1992

Ο σημαντικός για τη μελέτη της αρχαίας Κρήτης ετούτος τόμος περιέχει 16 σχέδια σχετικά με τη Νεολιθική και την Γραμμή εποχή της Χαλκού, κυρίως από την Κρήτη (1965-1974), δημοσιευμένα στη γλώσσα στην οποία αρχικά είχαν κοινοποιηθεί. Είναι χαράρ που το ξαναδιάβαζε καινεῖς τέτοια "καθάρα" κείμενα, ίσμας

είναι και κρίμα τα ξενόγλωσσα (γαλλικά, αγγλικά, γερμανικά, ιταλικά) να μην τα συνοδεύει ελληνική μετάφραση.

Κελύφη προστασίας εν είδει τύμβου

Ιορδάνης Ε. Δημακόπουλος
Εκδ. Νοτιόπιστο

Πρόκειται για ένα μικρό πληροφοριακό έντυπο (16 σελ.), που όμως περιέχει πολλά από όσα θα ήθελες να καθένες μας να γνωρίζει για τα πώς καλύφθηκαν οι τάφοι της Βεργίνας. Γραμμένο από τον Ι. Δημακόπουλο, διεύθυντη αναστηλώσεων αρχαίων μνημείων, ο οποίος και ήταν υπεύθυνος της εκτέλεσης του έργου, περιγράφει και ειδηγεί με σαφήνεια τη λογική που διέπει την κάλυψη αυτή και τα μέσα με τα οποία πραγματοποιήθηκε.

Περιπτέτεις σε κάποιον άλλο κόσμο

Δήμητρα Παΐζη-Πρόκου
Εκδ. Νέοι Ακρίτες, Αθήνα 1993

Νεανικό μαθιστόριμα με θέμα αρχαιολογικό, με αγωνία και με χούμορ. Εξάπλετη "θετική" τη φαντασία των παιδιών (από 11 ετών καν πάνω), τα οποία διασκεδάζονται αποκούν γνώσεις και μαθαίνουν να αγαπούν την αρχαιολογία. Με χαρά βλέπουμε τη νεανική λογοτεχνία να πλουτίζεται αλένα με νέους τίτλους.

Μάλια-Κρήτη

Frieda Vandenabeele
Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1992

Άλλος ένας οδηγός έρχεται να πλουτίσει τη θηριωδία σειρά της Εκδοτικής Αθηνών. Γραμμένος από τη καθηγήτρια F.V., δίνει συνοπτική την περιγραφή της περιοχής και λεπτομερέστερα εκείνη των ανασκαφών, τις οποίες εντάσσεται στην ιστορία της Κρήτης. Οι φωτογραφίες διαλεγμένες, οι χάρτες-κατόχους άριστους, μας προσφέρουν μια εικόνα του τι και πώς ήταν τα ανάκτορα και γενικότερα η πόλη των Μαλίων, που έζησε από την Παλαιοανακτορική περίοδο (1850-1700), τη Νεοανακτορική (1700-1450) και Μετανάτες περίοδο (1450-1100), και έναν κατά την Παλαιοχριστιανική εποχή (θως αι. μ.Χ.).

Μελετήματα Βυζαντινής Προ-

αρχαιολογικά

σωπογραφίας και τοπικής Ιστορίας

Αλέξης Γ. Κ. Σαββίδης
Εκδ. Ηρόδοτος, Αθήνα 1992

Στον τομέα επούτο αναπτυγνώνται φωτοστατικά τριάντα δύο μελέτες, άρθρα και βιβλιοκρισίες, γραμμένες στα ελληνικά και στα αγγλικά μέσα στην περίοδο 1981-1991 και πραγματεύμενες δύο κύριους θεματικούς άξονες: τη μεσοβυζαντική και υστεροβυζαντινή γενεαλογία και προσωπογραφία και τη μεσαιωνική ελληνική τοπική ιστορία (ελλαδικός χώρος, νησιά Αιγαίου και Ιονίου, Κύπρος, Μικρά Αστα).

Γάμος, εταίρες και παιδεραστία στην αρχαία Ελλάδα
Carola Reinsberg
Εκδ. Παπαδήμητος, Αθήνα 1993

Η C.R. εξετάζει, μέσα από την συγγειογραφία, την πλαστική και τα κείμενα, τη σεξουαλική ζωή-συμπειριφορά των αρχαίων Ελλήνων. Μελετώντας την κοινωνική τους ζωή, διερεύνα το θέμα της σύμφωνα με τρεις κύκλους: το γάμο, τις εταίρες και τη παιδεραστία. Η κολή με τάφρο του έργου είναι ταν Δημ. Γ. Γεωργοβασιλή και Μ. Φάμπετα. Αυστηχώς η ποιητική της πλούσιας εικονογράφησης δεν ανταποκρίνεται σε εκείνη την κειμένου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Λεβαδείας
Η διαδρομή και το έργο της
Λιβαδείας 1992

Χρήσιμο και προσεγμένο ενημερωτικό έντυπο κυκλοφόρησε η Βιβλιοθήκη Λιβαδείας, για τα 40 χρόνια ζωής της. Σ' αυτό, εκτός των άλλων πληροφοριών («Ιδρυτή-Συστάση», «Στέγαση», «Νομοί-Εσόδα», «Διοίκηση-Εφορεία»), βλέπουμε πόσες και τι διαλεγμένες «Εκδηλώσεις» έχουν οργανωθεί, ποιες είναι οι «Έκδηλες» της, τα «Βιβλία» που περιλαμβάνει, την υπόρετη και λειτουργία «Διανεύσιμο-Αναγνωστηρίου», την προσφορά της στα πασίδια μέσω «Παιδικού Τυμήτου» και τη λειτουργία «Κινητή Μονάδα» με βιβλιοσυστήματο, το οποίο καθημερινά επισκέπτεται χωρίς και πλείσ της επαρχίας.

Le régime administratif de l'eau du Nil
Danielle Bonneau

Εκδ. Brill, Leiden-N.York-London 1993

Η έρευνα αυτή, βασισμένη σε ελληνικούς παπύρους, παρουσιάζει τη διοικητική νομοθεσία για τα νερά του Νείλου στην Αιγύπτιο κατά την Ελληνική, τη Ρωμαϊκή και τη Βυζαντινή περίοδο.

Γενική Βιβλιογραφία περί του Βυζαντινού Πόντου και του Κράτους των Μεγάλων Κομηνών της Τραπεζούντας
Αλέξης Γ. Κ. Σαββίδης και Στέλιος Λαμπτάκης
Εκδ. Δαπόντες, Αθήνα 1993

«Η Βιβλιογραφία περιλαμβάνει εκδόσεις και δημοσιεύματα που κυκλοφόρησαν μέχρι και τον ίδιο του 1988 και που καλύπτουν την περίοδο από τις αρχές του 4ου αι. ως περίπου τα τέλη του 15ου αι. και είναι χωρισμένη σε 3 βασικά τμήματα: το (βιβλιογραφίες/ελληνικές ένενδολωσεις) αποτελεί κατάλογο συμπληρωματικών (στον ΒΔ) συντομογραφιών των περιοδικών, επετριβών, εγκυλοπαιδιών, λεξικών, συλλογών εκδόσεων πηγών, σειρών μελετών και συλλογών ή αυτοτελών έργων, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν στη βιβλιογραφία. Η τελευταία αποτελεί τα 2 υπόλοιπα τμήματα του έργου. Είναι χωρισμένη σε πηγές (βιβλιογραφία πηγών / ελληνικές ένενδολωσεις) και σε βοηθήματα (βιβλιογραφία βοηθημάτων/ελληνικές ένενδολωσεις). Όσα ξενόγλωσσα έργα έχουν μεταφραστεί στα ελληνικά έχουν κατα νανόνται βιβλιογραφηθεί στην ελληνική τους έκδοση. Στις πηγές περιλαμβάνονται συγγραφείς (ιστοριογράφοι, χρονικογράφοι κλπ.), διάφορα ανώνυμα κείμενα (βραχέα χρονικά, ενθυμήσεις κλπ.), έγγραφα (αυτοκρατορικά, πατριαρχικά, νοταριακά κλπ.), επιγραφές κ.ά., τα οποία συνοδεύονται από την ειδική βιβλιογραφία για τις πηγές, μετά από την αναγραφή των σχετικών εκδόσεων η μεταφράσεων. Οι ειδικές μελέτες και άρθρα σε περιοδικά, εγκυλοπαιδικά λήμματα σχετικά με τους συγγραφείς των πρωτότυπων κειμένων κλπ.».

Η θυσία του Ιεφθέ και Ιστορία Σωσάνης
Κωνσταντίνος Δαπόντες
Φιλολογ. αποκατάσταση: Γ. Π. Σαββίδης
Εκδ. Ιστάσ, Αθήνα 1993

«Τούτη η νέα έκδοση της Θυσίας του Ιεφθέ, έχει δύο άμεσους στόχους: Πρώτον, να καταστήσει προσιτό στον σπουδειόντων αναγνωστή ένα παραγωγισμένο, δραματικό, λυρικό και αρτηγηματικό σύνθεμα του Κωνσταντίνου-Καστριώπου Δαπόντη (...).

Δεύτερον, να αποκαταστήσει επιπλέον φιλολογικό, στα μέτρα του εφικτού, το κείμενο της Θυσίας του Ιεφθέ, το οποίο είχε στραπαστεί από τον ασυνείδητον επιμελητή της πρώτης -και μόνης- έκδοσης του Καθρέπτου Γυναικών (Λιψία 1766), ιατροφίλοσοφο Θωμά Μανδακάσ (....).

Απότερα, παρουσιάζει τούτη την έκδοση ως συμβολή στην γνικότερη προσπάθεια για την ανακαίνιση της λογοτεχνικής εικόνας του Δαπόντη στα γραμματολογικά πλαίσια του 18ου αιώνα. Όσο με αφορά, υπενθυμίζει την έκδοση του Κανόνος Περιεκτικού Πολλών Εξαρέων Πραγμάτων (Λεζή, 1991) (...)

Το Επίμετρο περιλαμβάνει επίσης: α) Ολόκληρη την Ιστορία Σωσάνης, ένα τευχικόν και υφολογικόν που πρωθυμένο αρτηγηματικό και δραματικό έργο, με πρωτοποριακές κωμικές στιγμές, που συνάπτεται άμεσα προς την Θυσία του Ιεφθέ, και β) Στοχεύει για την εκδοτική περιπτέται του Καθρέπτου Γυναικών, αντλήμενα ως επί το πλέοντα από αγνώστων κείμενα του Δαπόντη. Ήσωρουμενος πως το αποσπασματικά δομένο κείμενο του Γ.Π. Σ. αρκεί για ν' γίνει κατανοητή η σημασία της επιμελήμαντης και καλαίσθητης επούτης έκδοσης.

The evolution of wooden shipbuilding in the Eastern Mediterranean during the 18th and 19th centuries
Πρακτικά του Α' Συνεδρίου
Αθήνα 1993

Κυκλοφόρησε ο τόμος των Πρακτικών (περιλήψεις) της Διεύθυνσης Συνάντησης Εργασιών του ερευνητικού προγράμματος για την εξέλιξη της ξύλουπαντηκής στην Ανατολική Μεσόγειο κατά τον 18ο και 19ο αιώνα.

«Η ναυπηγική των ξύλινων πλοίων στην Ανατολική Μεσόγειο το 18ο και 19ο αιώνα βασίζεται στις παραδοσιακές τεχνικές της περιοχής. Στην εξέλιξη της ωστόσο, και για λόγους ανταγωνισμού, αφοίωσε σταδιακά δυτικοευρωπαϊκά τεχνικά στοιχεία.

Οι Έλληνες ήταν ένας από τους βασικούς συνδετικούς κρίκους της ναυπηγι-

αρχαιολογικά

κής παράδοσης, με σημαντική δραστηριότητα όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στη Μ. Ασία, στον Πόντο, στο δέλτα του Δούναβη και σε άλλα μέρη της Μαύρης θάλασσας.

Κεντρικό θέμα του προγράμματος είναι η μελέτη των παραδοσιακών τεχνικών της ναυπηγικής στην Ανατολική Μεσόγειο. Την πατολογία των πλαιών κατά την περίοδο αυτή καθώς και οι οικονομικές και ιστορικές συνθήκες που επέδρασαν στη διαμόρφωση και ανάπτυξη της ξυλοναυπηγικής αποτελεσμάτων ενότητες που συμπληρώνουν τη μελέτη του κεντρικού θέματος.

Στόχος του προγράμματος είναι η διερεύνηση της κοινής ναυπηγικής παράδοσης στην Ανατολική Μεσόγειο και η συγκριτική εξέταση των τεχνικών που εφαρμόστηκαν. Για τους Έλληνες ερευνητές, ένας επιπλέον στόχος του προγράμματος είναι η αναζήτηση των ρολων των Ελλήνων ναυπηγών στην εξέλιξη αυτής της παράδοσης.

Οικοτουριστικός οδηγός της Ελλάδας

Γρ. Τσούνης και Γ. Σφήκας
Έκδ. Γ.Γ.Ν.-Ε.Ε. Προστασία της Φύσης, Αθήνα 1993

Με πλούσια εικονογράφηση (110 έγχρωμες φωτ. και 24 χάρτες), με λίγα λόγια, περιγράφονται οι είναι Εθνικοί δρυμοί, οι Υγροβιόποι, τα βαλάντα πάρκα κλπ., και διανοιάσται συνοπτικά ο περιγραφές 100 περίπου θέσεων. Πολύ κρήτης που επίσης είναι οι συμβούλες και πληροφορίες προς τους επισκέπτες. Ο οδηγός είναι αυτό που έλειπε από την ελληνική βιβλιογραφία, είναι ο απαραίτητος συντρόφος της κάθε βόλτας, κάθε εκδρομής. Μεταφρασμένος κατα στα αγγλικά, γίνεται ωραίο διάροφο για ξένους φίλους, που θα μάθουν και αιτούν να αγαπούν τη φύση του τόπου μας.

Το ζήτημα της επιστροφής των αρχαιοτήτων

Δημητρίος Μάρτος
Έκδ. Γόρδιος, Αθήνα 1993

Με υπότιτλο: «Από τον ελγυνισμό στην ανασυγκρότηση του ιατρικού χώρου του ελληνισμού», κυκλοφόρησε το πόντιγμα του Δ. Μ., που εξετάζει το θέμα από την καινωνιαλογική σκοτεινή.

Μελέτη αποκατάστασης μνημείων και συνόλων
Δανιήλ Αθ. Οριφανούδάκης
Έκδ. του συγγραφέα, Πειραιάς 1992

Οι αποκαταστάσεις και συντηρήσεις μνημείων και αρχιτεκτονικών συνόλων (...) παρουσιάζουν πολύ σύνθετα προβλήματα, τα οποία λύνονται με τη συνεργασία επιστημόνων διαφόρων ειδικοτήτων και με την οργάνωση ειδικευμένων συνεργειών με τεχνίτες.

Το παραπάνω αντικείμενο είναι ένας αυτοδύναμος και ανεξάρτητος επιστημονικός κλάδος. Είναι όμως απαραίτητο να αποκτήσουμε συνειδήση και να προβληματιστούμε για ορισμένες ελεύθειες που υπάρχουν στον τομέα αυτού. Συγκριμένα χρειάζεται: 1. Οργάνωση και συντονισμός μεταξύ Υπηρεσιών του Δημοσίου για την καταγραφή και δημιουργία αρχείου των Ελληνικών Μνημείων.

2. Καλή οργανωμένη εργαστήρια και ερευνητικά κέντρα για τις μελέτες αποκατάστασης μνημείων και αρχιτεκτονικών συνόλων. 3. Μεταπτυχιακές σπουδές και εξειδίκευση στις παραπάνω μελέτες. 4. Ειδικευμένη συνεργεία τεχνιτών, παραγωγή και εμπορία καταλληλών οικοδομικών υλικών. 5. Πληροφορητή και ευαισθητοποίηση του πολιτικού, καθώς και συμμετοχή του στα προγράμματα αποκατάστασης μνημείων, ολοκληρωμένης προστασίας ιστορικών πολέμων και ξενίσανσης. 6. Κύντρα για τη συντήρηση, αποκατάσταση, αναβίωση και αξιοποίηση, καθώς και σοβαρές εκδόσεις βιβλίων και περιοδικών σχετικές με τα μνημεία.

Το βιβλίο αυτό έχει σκοπό να προβληματίσει και να φέρει κοντά στο παρόπλυν αντικείμενον τον επιστημόνα, τον φοιτητή αλλά και κάθε Έλληνα πολίτη. Επίσης φιλοδοξεί να αθηφεί τους επιστημόνες (...) σε συνεχή εκπαιδευση, σε εμπειριστικήν έρευνα και σε διεπιστημονική συνεργασία, για την αποκατάσταση, αξιοποίηση και διαφύλαξη της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς. Άλλωστε οι μεγαλύτερες καταστροφές στην πολιτιστική και κληρονομιά είχαν γίνει από τον άνθρωπο.

Χάρτες και γκραβούρες της Μακεδονίας, 15ος-19ος αι.

Κατάλογος έκθεσης, συλλογικό έργο
Έκδ. Δημοτικής Πινακοθήκης Θεσσαλονίκης

Κυκλοφόρησε σε δεύτερη, συμπληρωμένη έκδοση ο κατάλογος της θαυμάσιας έκθεσης που είχε οργανωθεί το 1992 (18/10-5/11), για την Δ.Π.Θ.. Η έφορος της Κάτια Κλεόσπουλον. Το πλούσιο εικονογραφικό υλικό προλογίζουν οι Κ. Κοσμάπολος (Δήμαρχος Θεσ/νίκης), Β. Καλφόπουλος (Αντιδι^{μαρχ} Πολιτισμού) και Κ. Κλεόσπουλο

λου (Εφόρος της Δ.Π.Θ.). Τα εισαγωγικά κείμενα οφείλονται στους Σ. Δεμεράτη - Γ. Ευτυχίδη, που «τοποθετούν» με τρόπο εύληπτο και σύντομο τη μεθόδο με την οποία οι Ευρωπαίοι χαρτογράφοι των 15ου έως και 18ου αι. αποτυπώναν τον ελληνικό χώρο, και Αθ. Καραβανάση, ο οποίος σκιαγραφεί την ιστορία, με την πλατιά έννοια του όρου, της ίδιας αυτής περιόδου.

Κτίρια για δημόσια χρήση στη νεότερη Ελλάδα, 1827-1992

Ελένη Φεσσά-Εμμανουήλ
Έκδ. Παπασωτηρίου, Αθήνα 1993

«Τα κτίρια για δημόσια χρήση ανήκουν στα που ενδιαφέρονται αλλά και δυσκολέστερα θέματα της σύγχρονης αρχιτεκτονικής. Ως χώροι συλλογής ζωής και μήτηρ, αποτελούν κλειδί για την κατανόηση μιας κοινωνίας, ενώς πολιτισμού ή μιας εποχής. Παρόλας τα, τα κτίρια αυτά αποτελούν συνήθως υπόθεση γοητείας για εκείνους που χρηματοδοτούν την ανέγερση τους, δηλαδή για τις κυβερνήσεις, τις κρατικές υπηρεσίες, τους δήμους, τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, τους διεβίσεις και εθνικούς οργανισμούς, και πιο σπάνια τα άτακτα-μακριά ή επιχειρήσιμα. Από την άποψη αυτή, λειτουργούν ως συμβολική εκφραστή και ως μέσο προβολής της έδουσας. Ωστόσο, παρά τη σημασία τους, τα κτίρια δημόσιας χρήσης παραμένουν ο μεγάλος ασθενής της νεοελληνικής αρχιτεκτονικής αλλά και ένα από τα παραδειγμένα θέματα της εγχώριας ιστοριογραφίας και κριτικής».

Morgantina Studies (IV) The Protohistoric Settlement

Robert Leighton
Έκδ. Princeton Univ. Press, Princeton 1993

Κυκλοφόρησε ο Δ' τόμος των ανασκαφών της Μοργκαντίνα στη Σικελία, ο οποίος είναι αφιερωμένος στον πρωτοϊστορικό οικισμό. Ο τόμος αυτός περιέχει την περιγραφή της ανασκαφής αυτής των ευρημάτων. Επίσης αναφέρονται και οι αλλες, προγενέστερες ιστορικές περιόδου, κατά τις οποίες έγινε τα παρεύσατο του ιδιόπλοιο. Η πόλη, την οποία πρωτογνωμόνιας οι αρχαιολόγοι με τη μορφή που είχε κατά την ελληνιστική περίοδο.

Παραδοσιακά λαϊκά όργανα και λαϊκοί οργανωπαίχτες της Μακεδονίας

αρχαιολογικά

Στέλιος Κοψαχείλης

Εκδ. Φίλοι του Λαογραφικού και Εθνολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης,
Θεσ/νίκη 1993

Πολύτιμο βιβλίο, στο οποίο εικονογραφούνται και περιγράφονται τα ελληνικά παραδοσιακά λαϊκά μουσικά όργανα. Για τα καθένα από τα όργανα, μαζί με την περιγραφή, δίνονται και ιστορικά στοιχεία. Στο Β' μέρος του βιβλίου περιέχονται φωτογραφίες λαϊκών οργανώσαντων σπάνιες παι και ανεπανάληπτες.

Σαμοθράκη.

Οικοτουριστικός οδηγός

Εκδ. Γ. Γ. Νέας Γενάδας και Δήμου Σαμοθράκης, Αθήνα 1993

Με κίμενα του βιολόγου Γρ. Τσούνη κυκλοφόρησε ο μικρός αλλά πολύτιμος ετούτος οδηγός της Σαμοθράκης. Το μικρό αυτό νησί βρίσκεται από εξιθέσατα κάθε εποχής (αρχαϊκά, μεσαιωνικά, λαογραφικά, σύγχρονης τεχνολογίας; ανεμογεννήτριες για την ηλεκτρική ενέργεια του νησιού καθώς και φυσικά αέρια). Τέτοια σύντομοι, συνοπτικοί οδηγοί είναι πολύ χρήσιμοι για να προετοιμάζει κανείς σωστά τις διακοπές του, σύμφωνα με τη νέα σύγχρονη οπική του «οικοτουρισμού».

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κύριος Διευθυντά,

Η ομάδα έρευνας του σχολείου μας για την προστασία των Αρχαιολογικών χώ-

ρων της περιοχής μας, στα πλαίσια του προαιρετικού μαθήματος της Περιβαλλοντολογίκης Εκπαίδευσης, επικεντρώνει τα ερείπια της Αρχαϊκής Κορίνθου, μιας πόλης με πολλάπλη κατοικητή από τα υστερομακεδονικά χρόνα.

Ακόμη φωτογραφίσαμε το χώρο και σας στέλνουμε μερικές φωτογραφίες που παρουσιάζουν το πώς «ζει» σήμερα στην Εύβοια μια αρχαία πόλη: Απεριφρακτή και εγκαταλευμένη.

Οι πληροφορίες των κατοίκων μας οδήγησαν στο πιθών συμπέρασμα πως σχεδόν όλα λεια αρχαιοκαπηλίας, σπων και οι τριγύρι ή περιοχές (συγκεκριμένα, στην παραλία Αγίας Άννας, στην περιοχή κοντά στο λεγόνων Νηράκι, τα επιφανειακά δάστρακα, τη πρώτη ένδειξη για την ύπαρξη αρχαιοτήτων, είναι πολυπληθή).

Ενδεικτικά σας στέλνουμε επίσης δύο φωτογραφίες, στις οποίες εικονίζονται, συμφένοντα με ασφαλείς πληροφορίες κατοίκων, παράνομες ανασκαφές, προφανώς από τυχοδιώκτες αρχαιοκαπηλούς. Εάν νομίζετε ότι το θέμα αξίζει να δει το φως της δημοσιότητας, επιζημιώνα μας να δημοσιευτεί το γράμμα μας ή να αποτελέσει πηγή έναρξης για μελέτη από τους ειδικούς του περιοδικού σας:

Σας ευχαριστούμε
Μαθήτες του Γυμνασίου
Αγίας Άννας Εύβοιας

Αγαπητή Αρχαιολογία

Στο τεύχος 46 (σα. 89-90) της Αρχαιολογίας, είχατε την καλοσύνη να δημοσιεύσετε επιστολή μου, με θέμα τον Ήνιοχό των Δελφών και ευχαριστώ ιδιαιτέρα για τη φιλοξένια.

Όμως, δεν ξέρω πώς, έγινε ένα λάθος που θεωρώ υποχρέωση μου να επανορθώσω. Την πιο πάνω επιστολή μου πετύγαρα με τ' όνομά μου και την ιδιότητα του αρχιτεκτόνου. Καλοπροσέρετα φαντάζομαι μου απονεμήθηκε ο τίτλος του Καθηγητή του Ε.Μ.Π.

Στην πραγματικότητα για πολλά χρόνια είχα την τιμή ν' ανήκω της Σχολής Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Π. με την ιδιότητα του Επιμελητή του αειμνηστού που καθηγητή Γιάννη Λιάπατη.

Ευχαριστώντας και πάλι

Περ. Παντελεάκης

Αγαπητή Αρχαιολογία

Γεια σου,

Πρώτον: Θα ήθελα να επιστήμων ένα λάθος στο τελευταίο τεύχος σου (45). Συγκεκριμένη η κ. Σταυρούλα Ασημακοπούλου αναφέρει για το νόμισμα υπό αριθμό 25 «Τετράδραχμο της Αμφίπολης (περίπου 600 π.Χ.)». Φέρει κεφαλή Διονύσου...».

Κατά αρχήν η Αμφίπολη ιδρύθηκε από τον Αθηναϊο στρατηγό Άγνων το 437/6 π.Χ. Άρα είναι αδύνατο να έκοψε νομίσματα περίπου το 600 π.Χ. Άλλα και η τεχνοτροπία του συγκεκριμένου νομίσματος διαφέρει από την τεχνοτροπία των νομίσματων της αρχαϊκής περιόδου. Ακόμα η Αμφίπολη έκοψε τετράδραχμα με την κεφαλή του Απόλλωνα (την οποία φέρει το νόμισμα 25) 424-358, το Διά και την Ταυροπόδιον Αρτέμιδος (μετά το 158 π.Χ.), δεν έκοψε όμως με την κεφαλή του Διονύσου.

Δεύτερον: Θα ήθελα να ωρτώσω και να υπενθυμίσω την πρόταση του Φ. Κατέβα στο τεύχος 30 [Πρόταση δημιουργίας Αρχαιολογικής λέσχης]. Έχουν περάσει σχεδόν τέσσερα χρόνια. Τι έχει γίνει;

Πιστεύω ότι υπάρχει ενδιφέρον. Το έχουν δείξει άλλωστε και τα γράμματα νέων που δημοσιεύονται ανά καιρούς στην ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ. Για το δεύτερο δέμα θα σε παρακαλούσα να δώσεις μια απάντηση.

Ευχαριστώ για το χώρο και χρόνο σου

Άγγελος Τοματίδης

Μαθητής Β' Λυκείου

Μέλος της Ελληνικής Νομισματικής
Εταιρείας

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ 1994-95

Αγγλική Αρχαιολογική Σχολή

Πινακούχοι, Ελληνικής ή Κυπριακής υπηκοότητας, καλούνται να υποβάλουν αιτήσεις για υποτροφίες που θα καλύπτουν τα έξοδα συντόμων (μέχρι 3 μηνών) επισκέψεων στην Αγγλία για ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα μελέτης ή έρευνας σε τομείς δραστηριότητας της Αγγλικής Αρχαιολογίκης Σχολής. Οι τομείς αυτοί, ενδεικτικώς, είναι η Ελληνική και Κυπριακή Αρχαιολογία, Τέχνη, Ιστορία, Γλώσσα, Φιλολογία, Θρησκεία, Εθνολογία, Ανθρωπολογία, Γεωγραφία καθώς και οι εφαρμογές των θετικών επιστημών για τη μελέτη οποιουδήποτε από τα παραπάνω θέματα. Δεν θα χορηγηθούν υποτροφίες για τις φυσικές επιστήμες (Ιατρική, Φυσική, κ.λπ.). Το προσφερόμενο ποσό θα είναι περίπου £400 το μήνα και επιπλέον τα έξοδα αεροπορικού εισιτηρίου με επιστροφή. Θα προτιμηθούν υποψήφιοι κάτω των 40 ετών.

Η Σχολή προτίθεται να προσφέρει μερικές υποτροφίες κάθε χρόνου. Οι επιτυχόντες μετρούν να πραγματοποίησουν την έρευνα σε κάποιο Πανεπιστήμιο. Μουσείο ή ανάλογο ερευνητικό ή εκπαιδευτικό κέντρο της Μ. Βρετανίας κάτω από την επιβεβαγμένης καθηγητού. Μία σύντομη περιλήψη της εργασίας τους στα Αγγλικά πρέπει να υποβληθεί μόλις τελεώσει η επίσκεψή τους. Οι υποψήφιοι θα έπρεπε, εάν υπάρχει δυνατότητα, να έχουν ήδη έρθει σε προκαταρκτική επαφή με τα ίδρυμα που θα ήθελαν να μελετήσουν ή με τους επιστήμονες με τους οποίους θα ήθελαν να συνεργασθούν.

Οι αιτήσεις, που υποχρεωτικά πρέπει να είναι δακτυλογραφημένες στα αγγλικά, θα πρέπει να απευθύνονται προς την: Διευθύντρια της Αγγλικής Σχολής στην Αθήνα. Σουηδίας 52, 106 76 Αθήνα, και να περιλαμβάνουν τις ακόλουθες πληροφορίες:

1. Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της αστυνομικής ταυτότητας.
2. Βιογραφικό σημείωμα που να περιλαμβάνει κατάλογο δημιουργεύσεων, εάν υπάρχουν.
3. Περιγραφή της έρευνας ή της μελέτης που προτίθεται ο υποψήφιος να κάνει (μέχρι 500 λέξεις), όπου να αναφέρονται οι συγκεκριμένοι λόγοι για τους οποίους πρέπει να γίνεται η έρευνα στη Μ. Βρετανία καθώς και ο τόπος μελέτης.
4. Τα σύνομα και οι διευθύνσεις δύο απόμνων που έχουν δεχθεί να δώσουν εμπιστευτικές ακαδημαϊκές συστάσεις και πληροφορίες για τον υποψήφιο και που είναι εις θέση να τις στείλουν πριν από τις 15 Δεκεμβρίου 1993.
5. Διεύθυνση και τηλέφωνο του υποψηφίου.

Οι αιτήσεις θα πρέπει να υποβληθούν μέχρι τις 15 Νοεμβρίου 1993. Οι αρχικώς επιλεγέντες υποψήφιοι θα προσκληθούν για μία συνέντευξη στο τέλος Ιανουαρίου.

Οι συνεντεύξεις θα γίνονται στα αγγλικά. Απαντήσεις θα σταλούν σε όλους τους υποψηφίους μέχρι 28 Φεβρουαρίου 1994. Οι υποτροφίες θα πρέπει να γίνονται αποδεκτές από τους υποψηφίους μόνο για το ακαδημαϊκό έτος Οκτωβ. 1994-Σεπτεμβ. 1995. Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με την Γραμματεία της Αγγλικής Αρχαιολογικής Σχολής στο τηλέφωνο 72.10.974 (Δευτέρα - Παρασκευή, 9π.μ.-1μ.μ.).

Υλικά Συντήρησης Έργων Τέχνης

**Willard
Developments Limited**
Electrical & Mechanical Engineers

Archival Aids Ltd. A

ATLANTIS
FINE ART AND ARCHIVAL SUPPLIERS

Defensor

japíco

Lascaux Restauro

ABIO Προϊόντα, Ασσερ Μπρίνι, Ηλιόδος 41, 115 27 Αυγούλοκη, Αθήνα, Τηλ., Fax: 770 7587

ABIO Products, Asser Bryne, 41, Ildos str., 115 27 Athens, Greece, Tel., Fax: 770 7587

CONSERVATION MATERIALS & ARTIST COLORS